

1. Et justeret uddannelsesløft

Under krisen er ufaglærte hårdt ramt, og erfaringer viser, at ufaglærte også er dem, som får sværest ved at få og fastholde nyt arbejde. Et styrket uddannelsesløft skal sikre, at ufaglærte får en erhvervsuddannelse og dermed bedre indkomst- og jobmuligheder, samtidig med at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Desuden vil det ekstraordinært i 2020 og 2021 være særligt attraktivt for ufaglærte over 30 år at tage en faglært uddannelse inden for fag, der mangler arbejdskraft.

En række forsøgsordninger, som siden 2016 har understøttet, at ledige påbegynder et uddannelsesløft gennem puljen, bliver gjort varige.

Baggrund

Puljen til uddannelsesløft stammer fra beskæftigelsesreformen i 2014. Fra puljen kan dagpengemodtagere¹, der er fyldt 30 år, få en erhvervsuddannelse. Komplerede regler gør dog, at puljen ikke bliver brugt i det omfang, som var intenderet.

En dagpengemodtager i uddannelsesløft modtager 80 pct. af højeste dagpengesats med mulighed for at låne op til den dagpengesats, personen modtog, før vedkommende startede uddannelse. Hvis uddannelsesløftet er inden for et mangelområde (jf. positivlisten), får dagpengemodtageren i dag – som en midlertidig ordning – 100 pct. af sin ydelse. Den midlertidige ordning udløber ved udgangen af 2020.

Positivlisten kan i dag maksimalt omfatte uddannelser, der tilsammen udgør op til 20 pct. af den samlede uddannelsesaktivitet på erhvervsuddannelserne (svarende til ca. 40 trin og specialer fordelt over 21 uddannelser).

Uddannelsesambassadører understøtter uddannelsesløftet ved at rådgive ledige om potentialerne ved et løft til faglært.

Initiativ

Det er aftalt at gennemføre en stor investering i uddannelsesløftet, så flere ufaglærte ledige bruger krisen til at løfte sig til faglært. Konkret gennemføres seks tiltag².

1. Dagpengemodtagere får i 2020-2021 ret til at påbegynde en erhvervsuddannelse inden for fag, hvor der forventes behov for arbejdskraft, med 110 pct. af deres hidtidige dagpengesats³. (*midlertidigt tiltag i 2020-2021*) For øvrige fag vil et uddannelsesløft – som hidtil – kunne påbegyndes med 80 pct. af den maksimale dagpengesats.

¹ Dagpengemodtagere, der er ufaglærte eller faglærte med forældet uddannelse.

² Tiltag 1-4 og 6 er målrettet den nuværende målgruppe for uddannelsesløftet, dvs. dagpengemodtagere, der er ufaglærte eller faglærte med forældet uddannelse.

³ Dagpengemodtageren vil højst kunne modtage 110 pct. af dagpengenes højeste beløb.

2. Dagpengemodtagere kan fortsætte deres uddannelse, selvom den i varighed strækker sig længere end dagpengeperioden. Sidste del af uddannelsen gennemføres i så fald gennem voksenlærlingeordningen eller på den ydelse, som den ledige er berettiget til. *(varigt tiltag)*
3. Dagpengemodtagere kan tage særskilte dele af en erhvervsuddannelse, fx et grundforløb, gennem puljen til uddannelsesløft. *(varigt tiltag)*
4. Jobparate kontanthjælpsmodtagere⁴, der er fyldt 30 år og er ufaglærte eller faglærte med forældet uddannelse, kan tage et grundforløb gennem puljen til uddannelsesløft. *(varigt tiltag)*
5. Puljen til uddannelsesløft giver adgang til alle erhvervsuddannelser. Herunder uddannelser, som ikke udbyder skolepraktik, fx til slagter. *(varigt tiltag)*
6. Der iværksættes en massiv indsats for i 2020-2021 at rådgive ledige og jobkonsulenter om potentialerne ved, at ufaglærte ledige opkvalificerer sig til faglært gennem puljen til uddannelsesløft og voksenlærlingeordningen. Uddannelsesambassadørerne skal hjælpe ledige med at påbegynde og gennemføre en erhvervsuddannelse, herunder finde en uddannelsesaftale. Som noget nyt får også a-kasserne mulighed for at søge om en uddannelsesambassadør. *(midlertidigt tiltag)*

Forslaget kræver lovændring.

Økonomi

Det skønnes med betydelig usikkerhed, at forslag 1-6 samlet vil medføre udgifter på ca. 62 mio. kr. i 2020, ca. 125 mio. kr. i 2021, 64 mio. kr. i 2022 og 34 mio. kr. i 2023. Fuldt indfaset skønnes forslagene at medføre et merforbrug på ca. 57 mio. kr.

Herunder afsættes der 22 mio. kr. i 2020 og 8 mio. kr. i 2021 til en ansøgningspulje til uddannelsesambassadører, som vil rådgive om løft til faglært. Puljen kan søges af jobcentre og a-kasser.

⁴ Jobparate personer, som modtager kontanthjælp eller overgangsydelse efter lov om aktiv socialpolitik, og som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven.

Tabel 1
Merudgifter ved tiltag 1-7, mio. kr. (2020-niveau)

Forslag	2020	2021	2022	2023	Varig
1. Ret til 110 pct. af dagpengesats	31	91	35	5	0
1.2-1.5 Uddannelsesløftpuljen (varige tiltag)	9	27	29	29	57
6. Uddannelsesambassadører	22	8	0	0	0
I alt forslag	62	125	64	34	57
Finansieringsbehov efter omprioritering af puljemidler	0	35	0	0	0

Anm.: Beløbene er afrundet til nærmeste 1 mio. kr.

Bilag til initiativ 1 om et styrket uddannelsesløft

Tiltag 1-6 er gennemgået nedenfor.

Tiltag 1: Dagpengemodtagere får ret til en erhvervsuddannelse med 110 pct. dagpengesats inden for fag med mangel på arbejdskraft i 2020-2021

Dem med mindst uddannelse er også typisk dem, som er mest udsatte i krisetider. For at motivere ufaglærte dagpengemodtagere til at opkvalificere sig til faglært – og bruge krisetiden til at uddanne sig – er det aftalt at give et ekstra incitament til uddannelse i 2020 og 2021.

Dagpengemodtagere, der påbegynder et uddannelsesløft i perioden frem til 31. december 2021 inden for fag med behov for arbejdskraft, kan få 110 pct. af deres hidtidige dagpengesats, dog højst 110 pct. af dagpengenes højeste beløb. Tiltaget etableres som en *rettighed* og gennemføres som en midlertidig lovbunden ordning.

Forslaget gælder dagpengemodtagere over 30 år, der er ufaglærte eller faglærte med forældet uddannelse.

Hvis dagpengemodtageren færdiggør uddannelsen i løbet af dagpengeperioden, vil vedkommende vende tilbage til det ordinære dagpenge-niveau. Hvis dagpengeperioden udløber, inden den ledige har færdiggjort uddannelsen, overgår vedkommende enten til voksenlærlingeordningen eller til den ydelse, man herefter er berettiget til – fx kontanthjælp eller SU – mens uddannelsen færdiggøres.

Fag med behov for arbejdskraft afgrænses af en opdateret positivliste. Beskæftigelsesrådets teknikergruppe vil ud fra deres kendskab til arbejdsmarkedet validere den gældende positivliste fra 2016 med den seneste udvikling på arbejdsmarkedet. Hidtil har positivlisten bestået af 40 erhvervsuddannelser (trin og specialer) fordelt over 21 forskellige erhvervsuddannelser i alt. Kriteriet for listen har været, at den maksimalt kunne omfatte uddannelser, der tilsammen udgjorde op til 20 pct. af den samlede aktivitet på erhvervsuddannelserne. Den nye liste vil maksimalt kunne omfatte uddannelser (trin og specialer), der tilsammen udgør op til 23 pct. af den samlede uddannelsesaktivitet på erhvervsuddannelserne.

Den midlertidige ordning vil følge de øvrige tiltag. Det vil ikke være muligt at påbegynde et grundforløb gennem ordningen.

Tiltag 2: Dagpengemodtagere kan fortsætte deres uddannelse, selvom den i varighed strækker sig længere end dagpengeperioden.

Efter gældende regler er det en betingelse for at få et uddannelsesløft, at erhvervsuddannelsen kan gennemføres inden for den toårige dagpengeperiode. Som forsøg er det dog aftalt, at en femtedel af erhvervsuddannelsen kan færdiggøres efter, at dagpengeperioden ophører. Forsøget løber til udgangen af 2020. Flere kan imidlertid ikke nå at gennemføre den fulde erhvervsuddannelse inden for dagpengeperioden, fordi længden på erhvervsuddannelserne varierer, og uddannelsesstart ofte kun falder to gange årligt.

Kravet om, at uddannelsen skal færdiggøres inden for dagpengeperioden, afskaffes. Hermed kan uddannelsen fortsætte gennem voksenlærlingeordningen eller den ydelse, den ledige er berettiget til (fx SU eller kontanthjælp) efter ophør af dagpengeperioden.

Tiltag 3: Dagpengemodtagere kan tage særskilte dele af en erhvervsuddannelse, fx et grundforløb, gennem puljen til uddannelsesløft

En erhvervsuddannelse for voksne består af et grundforløb og et hovedforløb. Hvis den ledige dog har mindst to års erhvervs erfaring, gennemføres alene hovedforløbet. Har den ledige hverken relevant erhvervs erfaring eller forudgående uddannelse, skal grundforløbet gennemføres, inden hovedforløbet kan påbegyndes. Mange virksomheder efterspørger, at ledige gennemfører et grundforløb forud for ansættelse som voksenlærling.

Udfordringen er, at kommunerne efter gældende regler kun kan bevilge en *fuld* erhvervsuddannelse som et uddannelsesløft. Kommunerne har som udgangspunkt ikke fleksibilitet til at bevilge *særskilte dele* af en erhvervsuddannelse, fx et grundforløb. Erfaringer viser imidlertid, at virksomhederne efterspørger, at den ledige gerne har et grundforløb, inden vedkommende starter som voksenlærling. Derfor blev der i 2019 afsat en etårig ”pulje til grundforløb” for dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere, hvorfra der kan bevilges særskilte grundforløb.

Dagpengemodtagere, der er ufaglærte eller faglærte med forældet uddannelse, kan fremadrettet tage særskilte dele af en erhvervsuddannelse – fx et grundforløb eller et speciale – gennem puljen til uddannelsesløft.

Tiltag 4: Ufaglært kontanthjælpsmodtagere kan tage et grundforløb gennem puljen til uddannelsesløft

Kontanthjælpsmodtagere har ikke adgang til puljen til uddannelsesløft, selvom et grundforløb til en erhvervsuddannelse kan være en forudsætning for, at de indgår en uddannelsesaftale med en virksomhed.

Fremadrettet kan jobparate kontanthjælpsmodtagere, der er fyldt 30 år og er ufaglærte eller faglærte med en forældet uddannelse, tage et grundforløb – men ikke en fuld uddannelse – under puljen til uddannelsesløft. Efter grundforløbet vil den jobparate kontanthjælpsmodtager skulle fortsætte sin uddannelse gennem voksenlærlingeordningen eller på ordinære vilkår.

Tiltag 5: Puljen til uddannelsesløft giver adgang til alle erhvervsuddannelser, herunder uddannelser som ikke udbyder skolepraktik

For at få en erhvervsuddannelse gennem puljen til uddannelsesløft er det et krav, at praktikken, som er en del af uddannelsen, bliver udbudt som skolepraktik.

Nogle uddannelser udbyder imidlertid ikke skolepraktik, fx kranfører- og slagteruddannelserne. Det betyder, at kun ledige, som har mere end to års relevant erhvervs erfaring og derfor skal gennemføre hovedforløbet uden praktik (såkaldte euv1'ere), kan tage et uddannelsesløft inden for disse uddannelser. Ledige, som ikke har relevant erhvervs erfaring, kan kun gennemføre uddannelser, der udbyder skolepraktik.

Kravet om, at uddannelser under puljen til uddannelsesløft skal udbyde skolepraktik, afskaffes. Dermed vil alle erhvervsuddannelser⁵ kunne gennemføres under puljen, herunder fx kranfører og slagteruddannelserne.

Tiltag 6. Uddannelsesambassadører

En evaluering viser, at mere end halvdelen af dagpengemodtagerne ser uddannelse som nødvendigt for at få job i fremtiden, men at motivation og usikkerhed om økonomi afholder dem fra rent faktisk at påbegynde uddannelse.⁶

Uddannelsesambassadørerne rådgiver ledige om deres muligheder for at blive faglærte, herunder om uddannelsesaftaler og økonomi under forløbet. I 2016-2018 steg antallet af uddannelsesløft med 219 pct. i de kommuner, der havde uddannelsesambassadører, sammenlignet med 41 pct. i landets øvrige kommuner.

Der iværksættes et nyt projekt uddannelsesambassadører, som i 2020-2021 skal følge massivt op på intentionerne om at løfte flere til faglært. Som noget nyt får også a-kasserne mulighed for at få en uddannelsesambassadør.

Uddannelsesambassadørerne vil rådgive ledige om vejen til faglært gennem uddannelsesløftet eller voksenlærlingeordningen og understøtte et tæt samarbejde mellem a-kasser, uddannelsesinstitutioner og jobcentre. Herunder vil uddannelsesam-

⁵ Ledige kan gennemføre euv1, euv2 og euv3 under puljen.

⁶ Borgeranalyse – Motivation og oplevede barrierer for uddannelse blandt dagpengemodtagere, DISCUS og Epinion, december 2018 og Grundanalyse – Kortlægning af hvem der får uddannelse i beskæftigelsessystemet, Deloitte, februar 2019

bassadørene rådgive virksomhedskonsulenter om uddannelsesløftet og voksenlærlingeordningen, så virksomhedskonsulenterne kan støtte ledige i at starte et løft til faglært. Midlerne tildeles kommuner og a-kasser gennem en ansøgningspulje.

2. Faglært gennem voksenlærlingeordningen

Adgangen til voksenlærlingeordningen skal styrkes ekstraordinært i 2020-2021 for at ruste flere til fremtiden.

Baggrund

Voksenlærlingeordningen giver ledige og beskæftigede, der er over 25 år, mulighed for at opkvalificere sig til faglært. Gennem ordningen giver jobcentret tilskud til virksomheder, der indgår en uddannelsesaftale med en voksen om at gennemføre en erhvervsuddannelse. Virksomheden får tilskud til at betale voksenelevløn i praktikperioden.

Mange virksomheder er glade for voksenlærlingeordningen, der skaffer dem faglært arbejdskraft, samtidig med at en voksen opkvalificerer sig.

Initiativ

Voksenlærlingeordningen bliver styrket, så voksne kan bruge nedgangsperioden i 2020 og 2021 til opkvalificere sig:

1. Beskæftigede faglærte med en forældet uddannelse får adgang til voksenlærlingeordningen i 2020-2021.
2. Kravet til faglærte, om at de skal have mindst 6 måneders forudgående ledighed, lempes til 3 måneder i 2020-2021.
3. Positivlisten for beskæftigede suspenderes i 2020-2021. Det betyder, at beskæftigede også kan påbegynde voksenlærlingeforløb på områder, hvor der ikke er mangel på arbejdskraft, men hvor en arbejdsgiver vil ansætte dem som voksenlærling.

Økonomi

Det skønnes, at delinitiativ 1-3 medfører merudgifter i 2020, 2021 og 2022.

Tabel 1
Merudgifter ved tiltag 1-3, mio. kr. (2020-niveau)

Forslag	2020	2021	2022	2023	Varig
1-3. Udvidelser af voksenlærlingeordningen	15	52	37	0	0

Anm.: Beløbene er afrundet til nærmeste 1 mio. kr. Der er samspil mellem tiltageane.

Bilag til initiativ 2 om voksenlærlingeordningen

Initiativ 1-3 er gennemgået nedenfor.

Initiativ 1: Udvide målgruppen

Arbejdsgiver kan få tilskud til følgende målgrupper:

- Ledige, som er ufaglærte eller faglærte med en forældet uddannelse.
- Ledige, som er faglærte og har mere end 6 måneders ledighed bag sig.
- Beskæftigede, som er ufaglærte.

Arbejdsgivere kan ikke få tilskud til beskæftigede, der er faglærte med en forældet uddannelse. Dermed kan de ikke opkvalificere sig eller lave et brancheskift gennem voksenlærlingeordningen.

Voksenlærlingeordningen åbnes i 2020-2021 for beskæftigede, der er faglærte med en forældet uddannelse.

Initiativ 2: Lempe kravet om forudgående ledighed

Arbejdsgivere kan først få tilskud til faglærte ledige (som ikke har en forældet uddannelse) under voksenlærlingeordningen, når vedkommende har mindst 6 måneders forudgående ledighed. I kølvandet på sundhedskrisen er der imidlertid faglærte ledige, som har brug for opkvalificering eller et brancheskift tidligere i ledighedsforløbet.

Kravet om forudgående ledighed lempes til 3 måneder i 2020-2021 for ledige, der er faglærte og ikke har en forældet uddannelse.

Initiativ 3: Suspendere positivlisten

Beskæftigede, som vil opkvalificere sig gennem voksenlærlingeordningen, har kun adgang til erhvervsuddannelser, som fremgår af positivlisten for beskæftigede.

Positivlisten for beskæftigede suspenderes i 2020-2021, så beskæftigede, der har en uddannelsesaftale med en virksomhed, ikke er begrænset af positivlisten.

3. Erhvervsuddannelse for voksne gennem jobrotation

Ordningen for jobrotation udvides, så erfarne medarbejdere kan tage en erhvervsuddannelse, mens en ledig vikarierer i uddannelsesperioden. Initiativet viderefører den 1-årige ordning, som blev sat i gang i efteråret 2019.

Baggrund

Gennem jobrotationsordningen kan offentlige og private arbejdsgivere få tilskud til at ansætte en ledig – med mindst 6 måneders forudgående ledighed – som vikar, mens en medarbejder efteruddanner sig.

Som udgangspunkt kan den beskæftigede (medarbejderen) alene tage enkeltstående kurser som jobrotation. I 2020 kører dog et forsøg, hvor medarbejdere, som er over 25 år og har minimum to års erhvervs erfaring, kan tage eller færdiggøre en erhvervsuddannelse gennem ordningen.

Voksne – som er over 25 år og har mindst to års relevant erhvervs erfaring – skal hverken i praktik eller grundforløb, når de gennemfører en erhvervsuddannelse. Det betyder, at erhvervsuddannelsen er forholdsvis kort.

Initiativ

Medarbejdere, som er mindst 25 år og har mindst to års relevant erhvervs erfaring, kan i 2021-2022 tage en erhvervsuddannelse gennem jobrotationsordningen. Hermed videreføres muligheden fra 2020.

Initiativet betyder, at en erfaren medarbejder, der er ufaglært, kan opkvalificere sig til faglært, mens en ledig, der er i risiko for langtidsledighed, får tilknytning til arbejdsmarkedet. Fx vil en ufaglært inden for social- og sundhedsområdet kunne opkvalificere sig til social- og sundhedshjælper. Imens ansættes en ledig som vikar og får erhvervs erfaring, overenskomstmæssig løn og tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det vil fremgå af bekendtgørelsen, at en virksomhed *ikke* på samme tid kan modtage jobrotationsydelse og tilskud fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB).

Initiativet ændrer ikke ved, at den ledige maksimalt kan være ansat i et jobrotationsvikariat i 6 måneder.

Økonomi

Det vurderes med betydelig usikkerhed, at initiativet medfører offentlige merudgifter i størrelsesordenen 5 mio. kr. i 2021, 9 mio. kr. i 2022 og 5 mio. kr. i 2023. Jobrotationsydelsen, som virksomheden modtager, udgør 190,44 kr. (2020-niveau) for hver time, en beskæftiget er i efteruddannelse, og der samtidig er ansat en vikar.

4. Vi samler, styrker og forenkler ordninger for korte erhvervsrettede kurser

For at understøtte en fleksibel omstilling af kompetencer og dermed sikre rekrutteringen til brancher, der efterspørger arbejdskraft, skal ordningerne for erhvervsrettede kurser styrkes og samles. Desuden prioriteres der midler til VEU-koordinatorene, varslingspuljen og rekruttering til byggeriet af Femern Bælt.

Baggrund

Coronakrisen skaber efterspørgsel efter kompetencer inden for smittesporing, testning mv. Det kræver et tæt branchesamarbejde – fx med udgangspunkt i Job-VEU-modellen – når der med kort varsel skal iværksættes og udbydes opkvalificeringsforløb, som klæder ledige og beskæftigede på til de nye jobfunktioner.

Fem forskellige ordninger giver på forskellig vis adgang til korte erhvervsrettede kurser for ledige. Antallet af ordninger og tung administration gør det svært for ledige og sagsbehandlere at finde rundt i mulighederne for jobrettede korte kurser. Krisen har vist behov for lynhurtigt at kunne omstille ledige til job i nye funktioner, der er opstået som følge af sundhedskrisen, herunder testning, smittesporing og ekstra rengøring. Derfor skal det være nemmere at få adgang til korte erhvervsrettede kurser, og indsatsen skal styrkes.

Derudover kan korte kurser gennemføres som seks ugers jobrettet uddannelse. Her er det en betingelse for at få et kursus, at man har fem ugers ledighed bag sig. Tidligere har det imidlertid været muligt at påbegynde udvalgte kurser inden for områder med mangel på arbejdskraft fra første ledighedsdag.

Endelig kan det regionale arbejdsmarkedsråd (RAR) fra varslingspuljen yde tilskud til initiativer, der sikrer en målrettet indsats for de afskedigede i form af opkvalificering og jobsøgningskurser. Der vurderes at blive behov for yderligere midler, så der også kan ydes en varslingsindsats ved større afskedigelser i resten af 2020.

Parallelt starter anlægget af Femern Bælt-forbindelsen på dansk side i 2021. I anlægsfasen forventes mere end 3.000 byggearbejdere at være udstationeret i Rødbyhavn, hvor elementfabrikken til tunellen vil være placeret. Projektet giver en unik mulighed for, at ledige ufaglærte og faglærte – ved hjælp af hurtig opkvalificering – kan få beskæftigelse efter coronakrisen.

Initiativ

Krisen har vist behov for hurtig og fleksibel omskoling, hvorfor der konkret gennemføres fem tiltag:

1. Muligheden for at tage korte erhvervsrettede kurser samles i én regional ordning for alle ledige. Puljen viderefører de muligheder, der tidligere var spredt ud over fem ordninger – og permanentgør de midlertidige ordninger.
 - Den nye ordning giver ledige adgang til jobrettede kurser fra første ledighedsdag, når kurset fremgår af de regionale positivlister. Kurset skal

fremgå af den regionale positivliste i eget RAR *eller* som noget nyt i de tilstødende RAR.

- Ledige får i 2020 og 2021 ret til at påbegynde et kort kursus, hvis den ledige har en hensigtserklæring om ansættelse fra arbejdsgiver. Kurset kan ligge efter ansættelsesstart.¹ Retten til korte kurser afholdes inden for puljen.
 - Der afsættes ekstraordinært ca. 175 mio. kr. i 2020 og ca. 225 mio. kr. i 2021 til erhvervsrettede kurser. Herefter vil bevillingen være 119 mio. kr. årligt. Der vil være 80 pct. refusion for køb af kurser fra ordningen.
2. Der igangsættes et forsøg i 2020-2021, hvor dagpengemodtagere har ret til at gennemføre udvalgte kurser som seks ugers jobrettet uddannelse fra første ledighedsdag. Det betyder, at kurserne undtages for karenperioden på fem uger. Parterne udpeger op til 70 kurser fra positivlisten, som er inden for mangelområder.
 3. Branchesamarbejdet om opkvalificering styrkes gennem flere VEU-koordinatører i 2020-2021. Koordinatorerne skal understøtte dialogen mellem parter og uddannelsesinstitutioner for at skaffe kompetencer til virksomheder, der mangler kvalificeret arbejdskraft, og understøtte lediges brancheskift, herunder til corona-job. Samtidig nedsættes en task force, der fra centralt hold skal vurdere og koordinere arbejdskraftbehovet til corona-job.
 4. Varslingspuljen udvides med yderligere 25 mio. kr. i 2020, så afskedigede som følge af krisen hurtigt kan omstilles til nye jobåbninger.
 5. Der sættes massivt ind på at sikre, at den stigende ledighed udnyttes til at rekruttere arbejdskraft til byggeriet af Femern Bælt-forbindelsen. Der etableres et rekrutteringssekretariat, som agerer bindeled mellem entreprenør og jobcentre og dermed understøtter, at ledige rekrutteres og opkvalificeres til job i anlægsarbejdet.

Økonomi og proces

Tiltag 1: Initiativet medfører offentlige merudgifter på 57 mio. kr. i 2020, 107 mio. kr. i 2021 og herefter 0 mio. kr. årligt fra 2022 og frem, *jf. tabel 1.*

Tiltag 2: Der afsættes 3 mio. kr. i 2020 og 6 mio. kr. i 2021 til forsøg om undtagelse af karen for udvalgte kurser, der gennemføres som seks ugers jobrettet uddannelse.

Tiltag 3: Der afsættes ca. 3 mio. kr. i 2020 og ca. 5 mio. kr. i 2021 til VEU-koordinatører.

Tiltag 4: Varslingspuljen udvides med 25 mio. kr. i 2020.

¹ Kurset kan ske efter ansættelsesstart, hvis borgeren har seks måneders forudgående ledighed.

Tiltag 5: Der afsættes 3 mio. kr. årligt i 2020-2023 til et sekretariat, som forankres i Lolland Kommune. Dvs. i alt 12 mio. kr.

Tabel 1
Merudgifter ved tiltag 1-5, mio. kr. (2020-niveau)

Forslag	2020	2021	2022	2023	Varig
1. Sammenlægning af puljer og forøgelse af bevilling	57	107	0	0	0
2. Undtagelse for karen for kurser ifm. seks ugers jobrettet uddannelse	3	6	0	0	0
3. Branchesamarbejde til corona-job	3	5	0	0	0
4. Varslingspuljen	25	0	0	0	0
5. Byggeriet af Femern Bælt-forbindelsen	3	3	3	3	0
I alt	90	121	3	3	0

Anm.: Beløbene er afrundet til nærmeste 1 mio. kr.

Bilag til forslag 4 om nye muligheder for rekruttering

Tiltag 1-5 er gennemgået nedenfor.

Tiltag 1: Én indgang til korte kurser

Som følge af den økonomiske afmatning kan der blive stort behov for hurtig og fleksibel omskoling af ledige, så de på kort tid kan tilegne sig nye kompetencer målrettet job. Det kan fx være specifikke kompetencer inden for testning eller et kranførecertifikat til at arbejde på en byggeplads. I dag er der imidlertid mange forskellige ordninger, som på forskellig vis giver adgang til korte erhvervsrettede kurser for ledige. De mange ordninger er svære at finde rundt i for de ledige og svære at administrere for sagsbehandlerne.

Det gælder:

1. Den regionale uddannelsespulje
2. Den supplerende regionale uddannelsespulje for jobparate kontanthjælpsmodtagere (*midlertidig ordning til udgangen af 2020*)
3. Puljen til opkvalificering inden for mangelområder (*midlertidig ordning til udgangen af 2020*)
4. Puljen til kurser, der overstiger seks ugers jobrettet uddannelse
5. Ordningen for opkvalificeringsjob i forbindelse med ansættelse

Den regionale pulje er særligt populær, fordi kommunerne får en relativt høj statsrefusion på 80 pct. af deres udgifter til kurser. Samtidig er arbejdsmarkedets parter med til at udarbejde positivlisterne for puljen og dermed identificere, hvilke kurser der er relevante for virksomhederne.

Muligheden for korte erhvervsrettede kurser² samles i én regional ordning for alle ledige.³ Ordningen vil ekstraordinært være ca. 175 mio. kr. i 2020 og ca. 225 mio. kr. i 2021. Sammenlægningen af ordninger forventes at træde i kraft 1. januar 2021. Midlerne i 2020 fordeles til den regionale uddannelsespulje, som udvides til alle ledige.

Puljen viderefører de muligheder, der tidligere var spredt ud over fem ordninger - også for de midlertidige ordninger. Ingen ledige mister rettigheder, og flere ledige stilles bedre med den nye pulje. Ordningen giver ledige adgang til jobrettede kurser, som fremgår af de regionale positivlister. Kurset skal fremgå af den regionale positivliste i eget RAR *eller* som noget nyt i de tilstødende RAR.

Samtidige kan RAR'erne – i ekstraordinære tilfælde, hvor der fx efterspørges konkrete kurser rettet mod corona-job – optage kurser på positivlisterne ud over ved de to årlige opdateringer.

Endelig giver ordningen ledige ret til i 2020 og 2021 at påbegynde korte kurser, hvis den ledige har en hensigtsserklæring om ansættelse fra en arbejdsgiver. Retten til korte kurser afholdes inden for puljen. Opkvalificeringen vil kunne ske fra dag 1 *før* ansættelsesstart og kunne ske *efter* ansættelsesstart, hvis borgeren har 6 måneders forudgående ledighed.⁴

Kommunerne vil fortsat få refunderet 80 pct. af deres udgifter til køb af kurser.

Tiltag 2: Undtagelse af karens for udvalgte kurser på seks ugers jobrettet uddannelse

Fra 2016-2019 kørte et forsøg om, at ca. 70 kurser på positivlisten for seks ugers jobrettet uddannelse kunne påbegyndes fra første ledighedsdag frem for efter fem ugers ledighed. Forsøget udløb ved årsskiftet, hvormed kurser, der gennemføres som seks ugers jobrettet uddannelse, alene kan påbegyndes i opsigelsesperioden eller efter fem ugers karens.

I 2020 og 2021 vil ca. 70 kurser være undtaget fra karens i forbindelse med seks ugers jobrettet uddannelse. Parterne vil blive inddraget i udvælgelsen af op til 70 kurser fra positivlisten inden for erhvervsgrupper med mangel på kompetencer eller målrettet corona-job. Som udgangspunkt vil det være de 70 kurser, som også indgik i forsøget fra 2016-2019. Beskæftigelsesrådets teknikergruppe skal validere disse kurser, herunder om det fortsat skal være dem, der undtages karens.

² Korte erhvervsrettede kurser afgrænses til kurser, der er på de regionale positivlister eller er aftalt gennem en hensigtsserklæring om job fra en arbejdsgiver.

³ Modtagere af dagpenge, kontanthjælp, uddannelseshjælp, sygedagpenge, ledighedsydelse, revalidering og førtidspension samt personer i jobafklaring og ressourceforløb, ledige selvforsørgende og unge under 18 år med behov for en uddannelses- og beskæftigelsesfremmende indsats.

⁴ Ledighedskravet på 6 måneder er fastsat for at undgå at komme i karambolage med EU's statsstøtteregele. Opkvalificeringen skal – som i dag – ligge ud over den opkvalificering, som arbejdsgiveren forudsættes at give.

Tiltag 3: Styrket branchesamarbejde om rekruttering til mangelområder og corona-job.

Coronakrisen har med kort varsel skabt behov for brancheskift og efterspørgsel efter kompetencer inden for smittesporing, testning mv. Det kræver et tæt branchesamarbejde at iværksætte og udbyde opkvalificeringsforløb, som klæder ledige og beskæftigede på til at varetage disse jobfunktioner.

Under krisen har arbejdsmarkedets parter og uddannelsesinstitutionerne således igangsat mere end 71 projekter med mere end 2.350 deltagere efter Job-VEU-modellen. Modellen går ud på, at parterne i fællesskab afklarer uddannelsesforløb, som klæder deltagerne på til at varetage branchespecifikke funktioner. 30 VEU koordinatore landet over sørger for, at opkvalificeringsforløbene i Job-VEU-modellen bliver afklaret med parterne og planlagt med de relevante uddannelsesinstitutioner.

Branchesamarbejdet understøttes ved, at der ekstraordinært i 2020-2021 ansættes flere VEU-koordinatore, som kan følge massivt op på efterspørgslen på kompetencer til såkaldte corona-job.

VEU-koordinatorene vil i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og uddannelsesinstitutionerne igangsætte målrettet branchesamarbejde om kompetenceudvikling. VEU-koordinatorene vil samtidig understøtte branchesamarbejdet om at skaffe kvalificeret arbejdskraft til øvrige mangelområder, ligesom de vil bistå med at tilrettelægge forløb for beskæftigede i virksomheder, der er ramt af ordredgang som følge af COVID-19, fx inden for turismeerhvervet. Hermed kan opkvalificeringen bidrage til fastholdelse og være et alternativ til at afskedige medarbejdere.

Der nedsættes en task force med Beskæftigelsesministeriet og Justitsministeriet, som fra centralt hold skal vurdere og koordinere kompetencebehovet til corona-job.

Task forcen vil være på embedsmandsniveau med inddragelse af relevante parter/interessenter. Task forcen vil drøfte behovet for arbejdskraft til corona-job og indlede dialog med RAR i forhold til igangsættelse og koordination af konkrete initiativer på regionalt niveau. Arbejdsmarkedskontorerne (AMK) vil på den baggrund kunne igangsætte opkvalificeringsforløb gennem Job-VEU-modellen.

Tiltag 4: Udvidelse af varslingspuljen til større afskedigelser

Varslingspuljen muliggør, at det regionale arbejdsmarkedsråd (RAR) ved større virksomhedslukninger eller afskedigelser af stor betydning for et lokalområde kan yde tilskud til initiativer, der sikrer en målrettet indsats for de afskedigede personer. Ved større afskedigelser forstås der som udgangspunkt mindst 50 pct. af medarbejderne på et arbejdssted med mindst 20 ansatte.

Beskæftigelsesministeren kan dispensere fra bestemmelsen om antallet af afskedigede, når muligheden for at opnå anden ansættelse på det lokale arbejdsmarked er begrænset, og der er tale om afskedigelser af et ikke ubetydeligt omfang.

Der var oprindeligt afsat 6,3 mio. kr. i 2020, men som følge af coronakrisen blev der sikret mulighed for at anvende yderligere 10 mio. kr. i 2020. Det vurderes dog, at den nuværende forbrugsmulig ikke er tilstrækkeligt til at håndtere fremtidige ansøgninger.

Varslingspuljen udvides med yderligere 25 mio. kr. i 2020.

Tiltag 5: Styrket rekruttering til Femern Bælt-forbindelsen

Femern Bælt-forbindelsen er et historisk stort infrastrukturprojekt til ca. 40 mia. kr., som i de kommende år kræver arbejdskraft særligt inden for bygge- og anlægssektoren. En bred politisk kreds har besluttet, at anlægsarbejdet på dansk side af Femern Bælt starter i 2021. Den 19 km lange tunnel-forbindelse ventes indviet i 2028.

I anlægsfasen forventes mere end 3.000 byggearbejdere at være udstationeret i Rødbyhavn, hvor elementfabrikken til tunellen bliver placeret.

Lolland Kommune skal i de kommende år løfte den store rekrutteringsopgave. Både Lolland Kommune og Femern A/S (bygherren) har peget på, at de har brug for indsats til at understøtte den store rekrutteringsopgave. Projektet giver derfor en unik mulighed for, at ledige kan få beskæftigelse efter COVID-19.

Rekrutterings- og opkvalificeringsindsatsen i Lolland Kommune understøttes ved at etablere et sekretariat i en fireårig periode fra 2020 til og med 2023, der skal fungere som bindeled mellem entreprenører og jobcentre både i og uden for nærområdet. Lolland Kommune modtager midlerne og etablerer sekretariatet. Sekretariatet skal sikre de bedste betingelser for en målrettet og sammentænkt rekrutterings- og opkvalificeringsindsats for byggeriet, fx via brug af puljen til korte kurser.

Målgruppen vil være ufaglærte og faglærte dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere.

5. Kompetenceløft til corona-job

For at sikre tilstrækkelig arbejdskraft her og nu til at løse nye jobfunktioner i forbindelse med akutte Covid-19 relaterede skal der udvikles og tilbydes relevant efteruddannelse af kortere varighed inden for f.eks. testopgaver, smittesporing, hygiejne.

Baggrund

Coronakrisen skaber efterspørgsel efter kompetencer inden for smittesporing, testning mv. Det kræver et tæt samarbejde mellem uddannelsesudbydere og relevante brancher, når der med kort varsel skal iværksættes og udbydes opkvalificeringsforløb, som klæder ledige og beskæftigede på til at varetage disse jobfunktioner.

Initiativ

Børne- og Undervisningsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet og Justitsministeriet vil i samarbejde med regioner, kommuner, udbydere og videregående uddannelsesinstitutioner vurdere behovet for nye kurser og igangsætte formel kort efteruddannelse, sådan som man f.eks. gjorde det med kurset *Arbejdsmarkedsuddannelse i Omsorg, pleje og praktisk hjælp, Covid-19*. Kurset er udviklet i forbindelse med corona-pandemien og tænkes udfaset, når pandemien er aftaget i Danmark. Kurset varer fem dage og er et opkvalificeringsforløb for ufaglærte og faglærte uden en sundhedsfaglig uddannelse.

Der kan være lignende behov for helt nye uddannelses tilbud inden for test, smittesporing, pleje, hygiejne, laboratorietechnik, nye hygiejnestandarder mv. Nye målrettede AMU-kurser skal udvikles af efteruddannelsesudvalgene.

På det videregående område kan uddannelsesinstitutionerne oprette fagspecifikke kurser i tæt dialog med regionerne og andre relevante arbejdspladser mhp. at udvikle corona-relaterede kompetencer.

Som en del af arbejdet vil Børne- og Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet kortlægge og formidle det eksisterende udbud af corona-relaterede kurser (f.eks. inden for hygiejne, pleje mv) i samarbejde med efteruddannelsesudvalg, videregående uddannelsesinstitutioner, regioner, kommuner mv. til ledige og relevante brancher.

Økonomi

BUVM yder via UUL-puljen støtte til efteruddannelsesudvalgenes uddannelsesudvikling. På finansloven for 2019 var der afsat i alt 21,5 mio. kr. til puljen, og ofte anvender udvalgene ikke hele den udmeldte pulje. Der lægges op til, at der kan reserveres midler fra UUL-puljen i 2020-2022 som eventuel støtte til udvikling af eventuelle nye kurser.

På det videregående område kan der anvendes allerede afsat bevilling på finansloven for 2020 (fx 1 mio. kr. i 2020) til udvikling af fagspecifikke kurser f.eks. på professionshøjskolerne og erhvervsakademierne.

6. Uddannelse efter fratrædelse

Aftalepartierne er enige om, at regeringen afdækker de økonomiske og beskæftigelsesmæssige konsekvenser af parternes opfordring til, at kompetencefonde skal kunne støtte op til fem ugers uddannelse efter fratrædelse.

Baggrund

I flere aftaler fra OK20 opfordrer arbejdsmarkedets parter til, at regeringen etablerer rammer, som gør det muligt, at opsagte medarbejdere – efter overgang til ledighed – kan få op til fem ugers uddannelse med støtte fra en overenskomstaftalt kompetencefond suppleret med anden understøttelse. Muligheden skal være gældende i op til tre måneder efter, at borgeren er fratrædt og dermed overgået til ledighed. Forslaget vil betyde, at borgeren efter fratrædelse kan deltage i uddannelse på en højere ydelse end dagpenge.

Da de op til fem ugers uddannelse falder efter fratrædelsesdatoen, har forslaget implikationer for både beskæftigelses- og uddannelsessystemet.

Initiativ

Der igangsættes et arbejde med at konkretisere en mulig model for udmøntning af parternes forslag fra OK20 om uddannelse efter fratrædelsen. Modellen vil belyse de økonomiske og beskæftigelsesmæssige konsekvenser af forslaget.

7. Styrke borgernes basale færdigheder

Indsatsen for at identificere og støtte ledige og beskæftigede med manglende basale færdigheder styrkes via nye læse-, skrive- og regneambassadører.

Baggrund

Alt for mange danskere har udfordringer med deres basale færdigheder. De har fx svært ved at læse, skrive eller regne, eller de er ordblinde. Det kan være et barrierespænd for lediges muligheder for at opnå beskæftigelse og for beskæftigedes muligheder for opkvalificering og efteruddannelse. Et løft af de basale færdigheder for dem, der har behov, vil bidrage til at øge lediges muligheder for at komme ind på arbejdsmarkedet. For de beskæftigede vil det øge produktiviteten og forbedre deres muligheder for yderligere opkvalificering og efteruddannelse.

Der har tidligere kørt en række initiativer med fokus på at forbedre voksnes basale færdigheder. Senest i 2018 blev der igangsat to landsdækkende projekter om forbedring af lediges læse-, skrive- og regnefærdigheder. Begge projekter har fået positive tilbagemeldinger. Yderligere er der med Trepartsaftalen om voksen-, efter- og videreuddannelse fra 2017 igangsat en større kortlægning af dansk- og regnefærdigheder hos den voksne befolkning, ligesom det undersøges, hvordan efterspørgslen efter og motivationen for deltagelse i almen VEU kan styrkes.

Initiativ

Der afsættes 15 mio. kr. til at styrke indsatsen for at identificere og understøtte ledige og beskæftigede voksne, der har udfordringer med de basale færdigheder.

Indsatsen skal være med til at sikre, at virksomheder, jobcentre og a-kasser har de rette kompetencer til at identificere de borgere, der har behov for en læse-, skrive-, regne- eller ordblindetest, og motivere dem til at deltage i kurser, der kan forbedre deres basale færdigheder. Indsatsen skal trække på gode erfaringer fra tidligere initiativer om læse-, skrive-, og regnefærdigheder og spille sammen med igangværende projekter på området. Med indsatsen får virksomheder mulighed for at få tilknyttet en læse-, skrive-, regneambassadør, der kan hjælpe med at identificere de medarbejdere, der har behov for hjælp til at få styrket deres basale færdigheder direkte på virksomheden.

Økonomi

Der afsættes en ansøgningspulje på 15 mio. kr. til projekter i 2020-2022. Puljen kan søges af virksomheder, jobcentre og a-kasser i samarbejde med de faglige organisationer. Tilskuddet kan anvendes til frikøb eller ansættelse af medarbejdere som læse-, skrive-, regneambassadører i en toårig periode. Tilskudsmodtagerne skal inden for de afsatte midler foretage en ekstern evaluering af projekterne.

8. Grundlæggende it- og engelskkompetencer til flere

FVU-digital og FVU-engelsk åbnes for alle i arbejdsstyrken (ledige og beskæftigede), og kravet om, at fagene kun kan udbydes som virksomhedsrettede forløb, fjernes.

Baggrund

Udbredelsen af digitale løsninger i offentligheden og på arbejdsmarkedet skaber et behov for, at alle borgere besidder grundlæggende it-færdigheder. Som følge af globaliseringen og idet engelsk i stigende grad anvendes på arbejdspladser, er der desuden et stadigt stigende behov for, at borgere har basale engelsksproglige kompetencer. Der er derfor behov for at styrke indsatsen over for de digitalt og engelsksprogligt mindst rutinerede borgere.

Fagene FVU-digital og FVU-engelsk giver personer med manglende basale it- og engelsksproglige færdigheder en grundlæggende introduktion til anvendelse af digitale værktøjer og talt og skrevet engelsk. Fagene blev oprettet ifm. Trepartsaftalen fra 2017. Her blev det aftalt, at de to fag alene skal udbydes som virksomhedsrettede forløb for personer i beskæftigelse. Baggrunden herfor var, at virksomhedsrettede forløb ifølge analyser har større beskæftigelses- og løneffekter sammenlignet med ordinære forløb.

Initiativ

FVU-digital og FVU-engelsk åbnes for alle voksne borgere i målgruppen, og at kravet om, at fagene kun kan udbydes som virksomhedsrettede forløb fjernes. Initiativet vil bidrage til, at flere styrker deres basale engelsk- og it-færdigheder og dermed kommer til stå bedre i forhold til at fastholde eller finde job. Udvidelsen af fagene retter sig mod, at alle i *arbejdsstyrken* (beskæftigede og ledige) får adgang til fagene fremover, hvorfor alderspensionister ikke vil være omfattet. Målgruppevurderingen foretages af udbyderne af FVU, dvs. VUC og driftsoverenskomstparter.

Initiativet vil være gældende i 2020-2021, da FVU-fagene er en del af trepartsaftalen, der udløber i 2021. Forslaget kræver lovændring samt mindre tilpasninger i læreplaner.

Økonomi

Initiativet forventes at medføre offentlige merudgifter på op til 8 mio. kr. i 2020 (såfremt hjemmel kan tilvejebringes) og op til 15 mio. kr. i 2021 som følge af meraktivitet på de to fag.

9. Grøn omstilling og opkvalificering

Regeringen igangsætter et tværministerielt arbejde, der skal vurdere behovet for nye tiltag til, at efteruddannelsesindsatsen matcher en kommende efterspørgsel efter grønne kompetencer.

Baggrund

Den grønne omstilling kan medføre ændringer i de produkter og løsninger, som virksomheder i Danmark skal levere, hvilket kan føre til en ændret efterspørgsel efter kompetencer. Det vil åbne for nye arbejdspladser og betyde, at dele af arbejdsstyrken skal tilegne sig nye færdigheder – eller måske skifte til en helt ny branche. Af den grund er der behov for at undersøge, om voksen- og efteruddannelsesindsatsen er rustet til omstillingen, og vurdere, om der er behov for særlige tiltag for at sikre de rette kompetencer til at indfri klimaambitionerne.

Initiativ

Regeringen nedsætter en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal vurdere behovet for nye tiltag til at styrke opkvalificering og efter- og videreuddannelse på alle niveauer som led i at understøtte den grønne omstilling.

Fokus vil særligt være på den grønne omstillings betydning for nye teknikker, jobfunktioner og kompetencer, som opstår mellem og på tværs af eksisterende brancher og faggrænser. Afhængigt af arbejdets konklusioner vil det eventuelt kunne munde ud i konkrete forslag til, hvordan voksen- og efteruddannelsesindsatsen kan geares til bedre at matche en stigende efterspørgsel efter grønne kompetencer, herunder behov for udvikling af nye uddannelsestilbud.

Arbejdet igangsættes i august og skal understøtte det udviklings- og analysearbejde, der i forvejen sker i regi af de regionale arbejdsmarkedsråd (RAR), de partsstyrede organer for de erhvervsrettede uddannelser, Børne- og Undervisningsministeriets pulje til udvikling af nye AMU-kurser samt i VEU-arbejdsgruppen på det videregående område, hvor også de videregående uddannelsesinstitutioner er repræsenterede, og Teknologipagten ifm. STEM-kompetencer.

Økonomi

Nedsættelsen af den tværministerielle arbejdsgruppe vurderes ikke at medføre merudgifter.

10. Styrke og forlænge trainee-ordningen

Manglende erhvervserfaring kan være en barriere for, at dimittender kommer i job. I trainee-ordningen hjælper a-kasserne nyuddannede i job gennem gennem en håndholdt indsats. Ordningen udløber i juni 2021. I lyset af den ekstraordinære situation, som arbejdsmarkedet står over for, udvides ordningen til 20 mio. kr. i 2020. Samtidig forlænges trainee-ordningen frem til 1. juli 2022.

Baggrund

Trainee-ordningen gennemføres i regi af hhv. AC og FH, hvor nyuddannede, som modtager dagpenge på dimittendsats, får en virksomhedsrettet indsats, et opkvalificeringsforløb eller en kombination heraf. Som led i ordningen bliver også Akademikerkampagnen gennemført under AC.

Der har årligt været afsat 12 mio. kr. til trainee-ordningen, som fordeles ligeligt mellem FH og AC. Trainee-ordningen udløber d. 1. juli 2021.

FH og AC har et måltal på 600 dimittender pr. organisationer.

Initiativ

Trainee-indsatsen udvides ekstraordinært i 2020 til 20 mio. kr. Det vil sige, at der afsættes yderligere 8 mio. kr. til indsatsen, som løber frem til 1. juli 2021. I perioden hæves måltallet for hhv. FH og AC ekstraordinært til 1.000 dimittender.

Desuden forlænges ordningen med et år frem til 1. juli 2022.

Med ordningen får ledige dimittender målrettet cv-vejledning og konkret erhvervserfaring gennem et kombineret forløb med faglig opkvalificering og virksomhedsrettede tilbud.

Økonomi

Trainee-ordningen tilføres 8 mio. kr. i 2020. Desuden afsættes 12 mio. kr. til at forlænge trainee-ordningen fra 1. juli 2021 til 1. juli 2022.

11. Lige adgang til certifikatkurser i AMU

Juni 2020

Der vil være lige adgang til certifikatkurser i AMU i 2020-2021.

Baggrund

Arbejdsmarkedsuddannelser (AMU) er korterevarende kompetencegivende kurser. Siden 2011 har kun ufaglærte og faglærte AMU-kursister kunnet udløse statsfinansieret taxametertilskud, hvorfor kursister med en gennemført videregående uddannelse ikke udløser tilskud.

Deltagerbetalingen for en person med en videregående uddannelse bliver således væsentlig højere end for en ufaglært eller faglært, også selvom den videregående uddannelse ikke har været anvendt i mange år, og personen arbejder i ufaglærte eller faglærte jobfunktioner og til samme løn. Denne ulighed kan hæmme deres muligheder for jobbrettet opkvalificering, der er forudsætning for at fastholde eller skifte job, fx når en jobfunktion kræver fornyelse af et certifikat.

Initiativ

Personer med en uddannelse ud over faglært niveau får adgang til certifikatkurser i AMU på ordinære vilkår i 2020-2021, så der kun skal betales almindelig og ikke fuld deltagerbetaling. Formålet er at skabe en højere grad af jobsikkerhed og bedre muligheder for jobskifte for alle.

Ordningen vil være gældende i 2020 og 2021. Forslaget vil kræve lovændring/hjemmel og vil kun få virkning i 2020, såfremt der kan indhentes hjemmel via aktstykke.

Økonomi

I udgiftsskønnet er der lagt til grund, at initiativet vil medføre merudgifter på 2,7 mio. kr. i 2020, 9,2 mio. kr. i 2021 og 3,4 mio. kr. i 2022 til øgede udgifter til statstilskud og øget aktivitet.

Tabel 1

Skøn for udgifter til tilskud til AMU-kursister med en videregående uddannelse

Mio. kr. 2020-pl	2020	2021	2022	2023	Varig
Udgifter til statstilskud	1,9	5,7	-	-	
Aktivitetsstigning på 100 pct.	1,9	5,7	-	-	
Udgifter i alt	3,8	11,4	-	-	

Anm: Det er i skønnet taget udgangspunkt i 39 årselever, som er antallet af årselever med en videregående uddannelse, som i perioden fra 4. kvartal 2018 – 3. kvartal 2019 deltog på et AMU-kursus via BUVM. Derudover er det lagt til grund, at aktiviteten vil fordoble pga. det øgede incitament til at tage certifikatkurser via AMU-systemet for personer med en videregående uddannelse. Skønnet for udgifter til en evt. aktivitetsstigning er usikkert, men aktivitetsændringen forventes at være en del lavere, end det man så i 2010, da man indførte den forhøjede deltagerbetaling. I 2010 indførte man deltagerbetaling på alle AMU-kurser, mens dette forslag kun vedr. ca. 300 AMU-kurser.

Kilde: Datavarehus

12. Graduate-programmer til nyuddannede

Der afsættes 10 mio. kr. i 2021 til graduate-programmer, der skal sluse nyuddannede kvalificerede ledige ind i små- og mellemstore virksomheder.

Baggrund

Nyuddannede er blandt de grupper på arbejdsmarkedet, som er særligt udsatte i krisetider, bl.a. fordi de har mindre erhvervs erfaring. Den høje ledighed, der er fulgt af corona-krisen, forventes at forstærke de udfordringer, som dimittenderne oplever i overgangen fra uddannelse til arbejdsmarkedet.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har under puljen ”Morgendagens kompetencer” bl.a. projekter i gang med fokus på kompetencetilførsel og netværk, fx via ansættelse/tilknytning af personer med mellemlang eller lang videregående uddannelse til konkrete udviklingsopgaver i virksomhederne.

Mange store virksomheder anvender i dag graduate-forløb som en vej til at rekruttere kvalificeret arbejdskraft blandt nyuddannede akademikere. Samtidig letter graduate-programmerne vejen ind på arbejdsmarkedet for de nyuddannede. Graduate-programmerne giver typisk nyuddannede et bredt kendskab til arbejdsmarkedet og forskellige jobfunktioner.

Initiativ

Der afsættes 10 mio. kr. i 2021 til en pulje målrettet graduate-programmer for nyuddannede.

Arbejdet med at udforme puljen igangsættes i 2020, og forslag til udmøntning forelægges aftaltpartierne.

Økonomi og proces

Der afsættes 10 mio. kr. i 2021.

13. Kompetenceløft til iværksættere

Corona-krisen har haft store konsekvenser for mange iværksættere, som har brug for et rygstød til at få gang i omsætningen igen. En barriere for udviklingen kan for nogle iværksættere være, at de mangler konkret viden om fx salg og markedsføring. Aftalepartierne vil gøre det nemmere for iværksættere at kompetenceudvikle sig og reserverer derfor i alt 20 mio. kr. til en pulje, der skal sikre opkvalificering af iværksættere, hvor der er behov.

Baggrund

Iværksætterbarometeret¹ har i 2016, 2017 og 2018 peget på, at danske iværksætteres forventninger til deres virksomheders udviklingsmuligheder er udfordret af, at iværksætterne mangler viden om udvikling af deres virksomheder.

Initiativ

Der reserveres 5 mio. kr. i 2020 og 15 mio. kr. i 2021 til en pulje, der skal sikre opkvalificering af iværksættere, hvor der er behov.

Den endelige udmøntning af puljen vil blive drøftet med aftalepartierne senest i september. Puljen vil være målrettet en bred gruppe af iværksættere, der mangler ny viden til at udvikle deres virksomhed.

Økonomi

Der afsættes i alt 20 mio. kr. i 2020-2021.

¹ http://vaekstanalyse.dk/file/659581/Ivaerksaetterbarometer_2018.pdf